

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Бухгалтерський облік в управлінні підприємством

на 2023-2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Облік і аудит»
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Плаксієнко Валерій Якович
д.е.н., професор
професор бухгалтерського обліку і аудиту

Контактний телефон	+38-067-560-84-16
Електронна адреса	plaksienkovalerii2022@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна: http://www.buhoblic.puet.edu.ua/forstd.php он-лайн: електронною поштою, понеділок з 10.00-13.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування системи знань з підготовки облікової інформації як основи для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.).
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом. Проблемного викладу, дискусії, пояснення, ілюстративно-демонстраційні, дослідницькі, вирішення практичних завдань, кейсметоди, тренінгові, мозкового штурму, методи розвитку критичного мислення.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування, поточна модульна робота. Підсумковий контроль: екзамен.
Базові знання	Наявність ґрунтовних знань з освітніх компонент першого (бакалаврського) рівня.
Мова викладання	Українська.

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР01. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно опановувати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління. ПР02. Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу та контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного	ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК06. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел. ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
судження. ПР05. Володіти інноваційними технологіями, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання. ПР06. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації. ПР07. Розробляти внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської та іншої звітності суб'єктів господарювання. ПР10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень, використовуючи сучасні методики аналізу. ПР12. Обґрунтовувати інноваційні підходи до інформаційного забезпечення системи контролю використання ресурсного потенціалу суб'єктів господарювання та органів державного сектору з урахуванням стратегії розвитку бізнесу. ПР14. Обґрунтовувати вибір і порядок застосування управлінських інформаційних технологій для обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в системі прийняття управлінських рішень з метою їх оптимізації. ПР17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджерів суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.	виконуваних робіт СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу. СК02. Здатність організовувати обліковий процес та регламентувати діяльність його виконавців у відповідності до вимог системи менеджменту підприємства. СК07. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності до стратегічних цілей підприємства. СК08. Здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору. СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджерів підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Роль та значення бухгалтерського обліку в системі управління підприємством.		
Тема 1. Сутність і місце облікової інформації в управлінні підприємством.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування.	Підготувати повідомлення з наступних питань: Ефективність системи бухгалтерського обліку на підприємстві, Типологія корпоративних конфліктів як основа облікової асиметрії, Сучасні парадигми у бухгалтерському обліку, Ознаки і елементи системності бухгалтерського обліку.
Тема 2. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування.	Сформулювати завдання бухгалтерського обліку та проілюструвати організаційну структуру суб'єкта дослідження кваліфікаційної роботи.

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 3. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування.	Користуючись сучасними джерелами інформації, описати моделі організації управлінського обліку з посиланням на джерело інформації. Дати критичну оцінку стану процесу формування управлінської звітності на базовому підприємстві.
Тема 4. Оцінювання очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування.	Визначити постійні витрати і змінні витрати на одиницю продукції суб'єкта дослідження кваліфікаційної роботи, коефіцієнт маржинального доходу та зробити висновки про рівень постійних витрат.
Тема 5. Облікова політика в ціноутворенні.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування.	Підготувати повідомлення з питань: Сутність процесу ціноутворення та вплив на нього елементів облікової політики, Трансфертне ціноутворення: правова основа, податкові наслідки та контроль, Складові елементи первісної вартості придбаних товарно-матеріальних цінностей та собівартості виготовленої продукції (робіт, послуг) з урахуванням особливостей діяльності підприємства (торгівля, виробництво, надання послуг), Методика визначення ціни (з орієнтацією на витрати або на попит, або на конкуренцію), Методика визначення норми прибутку (відсоток торгівельної націнки), Методика розрахунку середнього відсотка торгівельної націнки та порядок її списання з рахунків обліку.
Тема 6. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування, поточна модульна робота.	Оцінити доступність і якість фінансової інформації про підприємство з метою оцінки його вартості (підприємство обирається самостійно, користуючись сайтом: http://smida.gov.ua/db).
Модуль 2. Значення бухгалтерського обліку при формуванні збалансованої системи показників в управлінні підприємством.		
Тема 7. Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування.	Розробити еталонні значення системи збалансованих показників для конкретного підприємства.
Тема 8. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування.	Сформулювати пропозиції з розширення напрямів інструментарію бухгалтерського обліку та звітності в управлінні суб'єкта дослідження кваліфікаційної роботи.
Тема 9. Бухгалтерський облік для прийняття екологічних рішень.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування.	Розробити перелік статей для обліку витрат на екологічну діяльність.

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 10 Бухгалтерський облік для прийняття соціальних рішень.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування.	Ознайомитися на сайтах провідних організацій з видами їх соціальних проєктів.
Тема 11. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування.	Підготувати повідомлення на тему «Управлінський облік як джерело інформації про зміни в організації в контексті зменшенні ризиків».
Тема 12. Якість облікової інформації та бухгалтерського обліку.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування, поточна модульна робота.	Обґрунтувати рішення про доцільність розробки або придбання програмного забезпечення з обліку і звітності, враховуючи вартісний параметр та стратегічні цілі розвитку системи управління.

Інформаційні джерела Основні

1. Бухгалтерський облік як наука: від основ до наукової картини світу [колективна монографія] / за заг. ред. В. Я. Плаксінка. Київ : ЦУЛ, 2021. 320 с.
2. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : підручник / П. О. Куцик та ін. ; за заг. ред. П. О. Куцик. Львів : В-во Львівськ. торг.-екон. у-ту, 2018. 282 с.
3. Жидеєва Л. І., Колісник О. П. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством (організацією, установою) : навч. посіб. Ірпінь : УДФСУ, 2020. 178 с.
4. Кузь В. І. Організація бухгалтерського обліку : навч. посіб. Чернівці : ЧНУ ім. Юрія Федьковича : Рута, 2019. 223 с.
5. Кулик В. А., Левченко З. М. Облікова політика підприємства : навч. посіб. Київ : SBA-Print, 2019. 238 с.
6. Кулинич М. Б. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2021. 158 с.
7. Лаговська О. А., Легенчук С. Ф., Кузь В. І., Кучер С. В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : навч. посіб. К. : Видавничий дім «Кондор», 2018. 418с.
8. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства : наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13?Lang>.
9. Методичні рекомендації щодо складання розпорядчого документа про облікову політику державного підприємства та акціонерного товариства : наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 22.06.2016 р. № 217. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0217730-16>.
10. Національні стандарти бухгалтерського обліку. Перелік від 01 січня 2021 р. «Національні стандарти бухгалтерського обліку». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MF00010>.
11. Первинний облік у сільськогосподарських підприємствах : навч. посіб. / за заг. ред. В. Я. Плаксінка. Київ : ЦУЛ, 2020. 440 с.
12. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>.
13. Правдюк Н. Л., Коваль Л. В., Коваль О. В. Облікова політика підприємств : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 647 с.
14. Правдюк Н. Л., Коваль Л. В., Коваль О. В. Організація процесу формування облікової інформації для прийняття управлінських рішень: теорія, методологія, практика : монографія. Вінниця : ТОВ «Друк-плюс», 2021. 438 с.
15. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

Додаткові

16. Гончаров Ю. В., Диха М. В., Вороніна В. Л., Мілька А. І., Клименчукова Н. С. Прогнозування інноваційності економічного розвитку України у глобальному вимірі. *Науковий вісник Національного Гірничого Університету*. 2023. № 1. С. 174-181. (наукометрична база наукової періодики SciVerse Scopus).

17. Крамаренко В.С., Мілька А.І. Бюджетування та його переваги як системи оперативного планування на підприємстві. *Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: сучасні виклики* : збірник матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. конференції, 10-11 травня 2023 р. Полтава : ПУЕТ, 2023. С. 75-77.

18. Плаксієнко В. Я., Черненко К. В. Електронний (безпаперовий) документообіг. Електронний цифровий підпис. *Економіка. Управління. Інновації. Серія: Економічні науки*. 2019. Вип. 1. С.65-75.

19. Плаксієнко В. Я., Конова О. Є., Шпатакова О. Л. Особливості системи оподаткування, податкової звітності та бухгалтерського обліку в будівельній галузі : навч. посіб. Херсон : Олді-плюс. 2019. 108 с.

20. Плаксієнко В. Я., Лега О. В. Ціна праці: обліково-аналітичний аспект. *Теорія і практика розвитку агропромислового комплексу та сільських територій* : матеріали XXI Міжнар. наук.-практ. форуму, 22-24 вересня 2020 р. Львів : ННБК «АТБ», 2020. 52-57 с.

21. Плаксієнко В. Я., Черненко К. В. Електронний документообіг: вплив на діяльність підприємств : збірник наукових праць ПДАА за підсумками НДР в 2019 р., 22-23 квітня 2020. Полтава : РВВ ПДА, 2020. С.186-188.

22. Плаксієнко В. Я., Канцедаль Н. А. Інформаційна роль облікових систем у глобальному економічному середовищі. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні* : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конференції. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. Т.1. С. 84-86 с.

23. Плаксієнко В.Я., Кулик В.А. Вплив цифрових технологій на організацію бухгалтерського обліку. *Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: сучасні виклики* ; збірник матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конференції, 5-6 жовтня 2021. Полтава : ПУЕТ, 2021. С.104-106.

24. Плаксієнко В. Я. Роль бухгалтерського обліку в «націоналізації» криптовалюти. *Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів* : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конференції (м. Берегове, 15 червня 2022 р.). Ужгород : ФОП Сабов А. М., 2022. С.199-201.

25. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : конспект лекцій / уклад. І. Б. Садовська. Луцьк : Луцький НТУ, 2015. 73 с.

26. Черненко К. В., Плаксієнко В. Я. Електронний документообіг: вплив на діяльність підприємств : науково-практична конференція професорсько-викладацького складу ПДАА, 22-23 квітня. Полтава : РВВ ПДАА, 2020. С. 186-188.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Пакет програмних продуктів Microsoft Office.
2. Дистанційний курс з навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» розміщено у програмній оболонці Moodle на платформі Головного Центру дистанційного навчання ПУЕТ (<https://el.puet.edu.ua/>).

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікування).

Положення про організацію освітнього процесу:

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти:

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості:

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidaciyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання:

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування. Навчання відбувається в режимі он-лайн за допомогою дистанційних технологій.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента:

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність:

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагиату:

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannyavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти:

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти:

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти:

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій:

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuaczij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену:

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poloz_pro-apel_pidscontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції:

<https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiyakorupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба:

<http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ:

<http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyjombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції:

<https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Роль та значення бухгалтерського обліку в системі управління підприємством.	
Відвідування лекційних занять	5
Виконання завдань для практичних занять та їх захист	6
Вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист	9
Тестування	2
Поточна модульна робота	8
Усього за модулем 1	30
Модуль 2. Значення бухгалтерського обліку при формуванні збалансованої системи показників в управлінні підприємством.	
Відвідування лекційних занять	5
Виконання завдань для практичних занять та їх захист	6
Вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист	9
Тестування	2
Поточна модульна робота	8
Усього за модулем 2	30
Поточне оцінювання	60
Екзамен	40
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Види робіт	Бали
1. Навчальна	Участь в предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	3
Форма роботи	Види робіт	Бали
	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	2
	Інші види робіт: підготовка та захист реферату або есе	1
2. Науково-дослідна	Участь в наукових гуртках	1
	Участь в наукових студентських конференціях: університетських, всеукраїнських, міжнародних	3
	Інші види робіт:	
	Підготовка та публікація наукових публікацій: стаття	3
3. Інші види робіт	Підготовка презентації	2
Разом:		15

За додаткові види робіт здобувач може отримати не більше 15 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю